

Studiul 13: Alege astăzi!

Sabat după-amiază, 20 decembrie

De memorat:

„Și dacă nu găsiți cu cale să slujiți Domnului, alegeți astăzi cui vreți să slujiți: sau dumnezeilor cărora le slujeau părinții voștri dincolo de Râu, sau dumnezeilor amoriților în a căror țară locuiți. Cât despre mine, eu și casa mea vom sluji Domnului.” Iosua 24:15.

Ultimul capitol din Iosua este plasat în contextul unei ceremonii de reînnoire a legământului, dar de data aceasta condusă de bătrânul conducător al lui Israel. Deși nu redă un legământ în sine, ci mai degrabă o ceremonie de reînnoire a legământului, capitolul are elementele tratatelor de suzeranitate din Orientul Apropiat antic: (1) preambulul, în care este identificat suzeranul, inițiatorul tratatului; (2) prologul istoric, care descrie relația dintre suzeran și vasal; (3) stipulațiile legământului, prin care i se cere vasalului să manifeste supunere totală față de suzeran, bazată pe recunoștință și motivată de aceasta; (4) binecuvântările pentru supunere și blestemele pentru călcarea legământului; (5) martorii jurământului vasalului; (6) depunerea documentului pentru a fi citit în viitor și (7) ratificarea legământului.

Iosua se apropie de sfârșitul vieții; nu se întrevide niciun înlocuitor la orizont. Reînnoirea legământului le reamintește israeliților că împăratul lor este Însuși Iahve și că, dacă Îi rămân loiali, se vor bucura de protecția Lui. Israel nu are nevoie de un împărat omenesc. Ca națiune teocratică, israeliții trebuie să aibă mereu în minte că singurul lor împărat este Domnul.

Ai fost acolo!

„Iosua a adunat toate semințiile lui Israel la Sihem și a chemat pe bătrânii lui Israel, pe căpeteniile lui, pe judecătorii lui și pe căpeteniile oștii. Ei s-au înfățișat înaintea lui Dumnezeu” (Iosua 24:1). Sihem era locul unde Avraam construise un altar la sosirea sa în țară și unde Dumnezeu i-a dat pentru prima dată promisiunea primirii țării (Geneza 12:7). Acum, când promisiunile făcute lui Avraam erau împlinite, poporul Israel reînnoiește legământul cu Dumnezeu chiar în locul în care a fost făcută prima promisiune. Apelul lui Iosua reamintește de cuvintele lui Iacov de a scoate „dumnezeii străini care sunt în mijlocul [lor]” (Iosua 24:23; compară cu Geneza 35:2-4). Geografia evenimentului în sine transmite apelul de a demonstra o loialitate deplină față de Domnul, prin respingerea tuturor celorlalți „dumnezei”.

1. Care este ideea principală a mesajului lui Dumnezeu pentru Israel din Iosua 24:2-13?

Iosua 24:2-13

- ² Iosua a zis întregului popor: „Așa vorbește Domnul Dumnezeul lui Israel: „Părinții voștri, Terah, tatăl lui Avraam și tatăl lui Nahor, locuiau în vechime de cealaltă parte a Râului și slujeau altor dumnezei.
- ³ Eu am luat pe tatăl vostru Avraam din cealaltă parte a Râului și l-am purtat prin toată țara Canaanului; i-am înmulțit sămânța și i-am dat pe Isaac.
- ⁴ Lui Isaac i-am dat pe Iacov și pe Esau: lui Esau i-am dat în stăpânire muntele Seir, iar Iacov și fiii lui s-au coborât în Egipt.
- ⁵ Am trimis pe Moise și pe Aaron și am lovit Egiptul cu minunile pe care le-am făcut în mijlocul lui; apoi v-am scos afară din el.
- ⁶ Am scos pe părinții voștri din Egipt, și ați ajuns la mare. Egiptenii au urmărit pe părinții voștri până la Marea Roșie, cu care și călăreți.
- ⁷ Părinții voștri au strigat către Domnul. Și Domnul a pus întuneric între voi și egipteni, a adus marea înapoi peste ei și i-a acoperit. Ați văzut cu ochii voștri ce am făcut egiptenilor. Și ați rămas multă vreme în pustiu.
- ⁸ V-am adus în țara amoriților, care locuiau dincolo de Iordan, și ei au luptat împotriva voastră. I-am dat în mâinile voastre; ați pus stăpânire pe țara lor, și i-am nimicit dinaintea voastră.
- ⁹ Balac, fiul lui Țipor, împăratul Moabului, s-a sculat și a pornit la luptă împotriva lui Israel. A chemat pe Balaam, fiul lui Beor, ca să vă blesteme.
- ¹⁰ Dar n-am vrut să ascult pe Balaam: el v-a binecuvântat, și v-am izbăvit din mâna lui Balac.

¹¹ Ați trecut Iordanul și ați ajuns la Ierihon. Locuitorii Ierihonului au luptat împotriva voastră: amoriții, fereziții, canaaniții, hetiții, ghirgasiții, heviții și Iebusiții. I-am dat în mâinile voastre,

¹² am trimis înaintea voastră viespe bondărească, și i-a izgonit dinaintea voastră, ca pe cei doi împărați ai amoriților: nu cu sabia, nici cu arcul tău.

¹³ V-am dat o țară pe care n-o munciserăți, cetăți pe care nu le zidiserăți, dar pe care le locuiți, vii și măslini pe care nu-i sădiserăți, dar care vă slujesc ca hrană.

Dumnezeu este subiectul principal al trecutului evocat: „Eu am luat”, „i-am dat”, „am trimis”, „am lovit”, „am făcut”, „am scos”, „v-am izbăvit” etc. Poporul Israel nu este personajul principal al narațiunii, ci mai degrabă cel asupra căruia se răsfrânge aceasta. Dumnezeu este Cel care a creat poporul Israel. Dacă Dumnezeu nu ar fi intervenit în viața lui Avraam, israeliții ar fi slujit aceluiași idoli. Existența lui Israel ca națiune nu este meritul niciunuia dintre strămoșii săi, ci lucrarea exclusivă a harului lui Dumnezeu. Faptul că israeliții s-au stabilit în țară nu este un motiv de laudă, ci exact motivul pentru care ar trebui să-L slujească pe Dumnezeu. Cuvântarea Domnului conține de 5 ori o trecere de la „voi” la „ei” (părinții). Părinții și această generație de la Sihem sunt tratați ca unii și aceiași. Iosua încearcă să arate ceea ce Moise afirmase deja în Deuteronomul 5:3, că Domnul nu a încheiat legământul doar cu părinții, ci cu toți cei prezenți la acel moment. Marea majoritate a celor prezenți nu trecuseră prin experiența exodului. Nu „toți” fuseseră la Horeb. Totuși, Iosua spune că toți au fost acolo. Pe scurt, lecțiile trecutului trebuie să fie însușite de fiecare nouă generație. Dumnezeul care a lucrat pentru strămoși în trecut este gata să acționeze pentru generația prezentă.

Care sunt modalitățile prin care noi, ca biserică, putem avea un mai bun simț al responsabilității colective, adică să înțelegem ideea că ceea ce facem are impact asupra tuturor celor din biserică?

Cu sinceritate și fidelitate

2. Ce i-a îndemnat Iosua pe israeliți să facă, în Iosua 24:14,15? Ce înseamnă să îi slujim Domnului „cu scumpătate și credincioșie”?

Iosua 24:14,15

¹⁴ Acum, temeți-vă de Domnul și slujiți-I cu scumpătate și credincioșie.

Depărtați dumnezeii căroră le-au slujit părinții voștri dincolo de Râu și în Egipt și slujiți Domnului.

¹⁵ Și dacă nu găsiți cu cale să slujiți Domnului, alegeți astăzi cui vreți să slujiți: sau dumnezeilor căroră le slujeau părinții voștri dincolo de Râu, sau dumnezeilor amoriților în a căror țară locuiți. Cât despre mine, eu și casa mea vom sluji Domnului.”

Apelul lui Iosua exprimă clar faptul că poporul Israel trebuie să aleagă fie să își păstreze unicitatea prin loialitatea față de Creator și să rămână în țară, fie să redevină un popor idolatru ca oricare altul, fără nicio identitate, scop și misiune clară. Apelul lui Iosua vizează două aspecte: poporul Israel ar trebui să se teamă de Domnul și să îi slujească „cu integritate și cu credincioșie” (NTR). Să te temi de Domnul nu înseamnă să trăiești continuu în frică și nesiguranță emoțională, ci presupune respectul și venerația care decurg din recunoașterea, pe de o parte, a măreției, sfințeniei și infinității insondabile a lui Dumnezeu și, pe de altă parte, a micimii, păcătoșeniei și finitudinii tale. Să te temi de Dumnezeu înseamnă să fii mereu conștient de magnitudinea cerințelor Sale, să recunoști că El nu este doar Tatăl nostru ceresc, ci și Împăratul nostru divin. O astfel de conștientizare va duce la o viață de ascultare de Dumnezeu (Leviticul 19:14; 25:17; Deuteronomul 17:19; 2 Împărați 17:34). În timp ce „teama” descrie atitudinea interioară care trebuie să caracterizeze un israelit, rezultatul practic exterior al reverenței față de Dumnezeu este slujirea.

Slujirea cerută din partea lui Israel este redată prin doi termeni ebraici: primul este tamim, folosit mai ales ca adjectiv pentru a descrie desăvârșirea animalului de jertfă și tradus prin diverși termeni: „în chip desăvârșit” (EDCR), „cu scumpătate” (VDC), „cu sinceritate” (BTF). Al doilea termen care descrie slujirea lui Israel este 'emet și este tradus cu „credincioșie”, având conotația de constanță și stabilitate. De obicei se referă la Dumnezeu, al cărui caracter este intrinsec marcat de credincioșie/devotament/fidelitate, care se manifestă față de poporul Israel. Practic, Iosua le cere israeliților să demonstreze față de Dumnezeu aceeași loialitate arătată de El față de ei de-a lungul istoriei. Și nu este vorba doar de o conformare exterioară la cerințele Lui, ci de ceea ce izvorăște dintr-o armonie

lăuntrică a inimii. Viața lor ar trebui să reflecte recunoștința față de Dumnezeu pentru ce a făcut pentru ei. Practic, acesta este modul în care ar trebui să ne raportăm și noi astăzi la Domnul Isus.

Ce înseamnă pentru tine să-L slujești pe Domnul cu integritate și loialitate? Ce anume îți distrage atenția și te împiedică să te dedici pe deplin lui Dumnezeu?

Liberi să slujească

Ca un lider adevărat și credincios, Iosua respectă voința liberă a poporului său și își dorește ca israeliții să slujească Domnului de bunăvoie, nu din constrângere. Aceasta este ideea transmisă prin utilizarea verbului „ați ales” (Iosua 24:22). În alte pasaje, bakhar, „a alege”, descrie alegerea poporului Israel de către Iahve (Deuteronomul 7:6,7; 10:15; 14:2). Israel este liber să refuze alegerea lui de către Iahve, deși ar fi ceva absurd. Dar poate și accepta alegerea din partea lui Dumnezeu și să continue să trăiască sau, dimpotrivă, să Îi întoarcă spatele și să nu mai existe.

3. Care a fost răspunsul poporului la apelul lui Iosua? Vezi Iosua 24:16-18.

De ce crezi că a reacționat Iosua așa la răspunsul poporului (Iosua 24:19-21)?

Iosua 24:16-18

¹⁶ Poporul a răspuns și a zis: „Departa de noi gândul să părăsim pe Domnul și să slujim altor dumnezei.

¹⁷ Căci Domnul este Dumnezeul nostru. El ne-a scos din țara Egiptului, din casa robiei, pe noi și pe părinții noștri; El a făcut înaintea ochilor noștri acele minuni mari și ne-a păzit în tot timpul drumului pe care l-am urmat și în mijlocul tuturor popoarelor pe la care am trecut.

¹⁸ El a izgonit dinaintea noastră pe toate popoarele și pe amoriții care locuiau țara aceasta. Și noi vom sluji Domnului, căci El este Dumnezeul nostru.”

Iosua 24:19-21

¹⁹ Iosua a zis poporului: „Voi nu veți putea să slujiți Domnului, căci este un Dumnezeu sfânt, un Dumnezeu gelos; El nu vă va ierta fărădelegile și păcatele.

²⁰ Când veți părăsi pe Domnul și veți sluji unor dumnezei străini, El Se va întoarce și vă va face rău și vă va nimici, după ce v-a făcut bine.”

²¹ Poporul a zis lui Iosua: „Nu! Căci vom sluji Domnului.”

Prin răspunsul lor categoric pozitiv, israeliții recunosc că Dumnezeul patriarhilor și al părinților lor este acum și „Dumnezeul nostru” (Iosua 24:17,18, subl.ad.), căruia sunt dispuși să Îi slujească cu deplină loialitate. După o astfel de afirmare incontestabilă a devotamentului, ne-am aștepta la cuvinte de apreciere și de încurajare din partea lui Iosua. Dar, nu, dialogul dintre Iosua și popor virează brusc, iar Iosua pare să joace rolul avocatului diavolului. El trece de la evocarea

providenței milostive din trecut la amenințarea israeliților cu imaginea unui Dumnezeu care nu este ușor de slujit.

Iosua cunoaște instabilitatea primei generații, care a promis să se supună lui Dumnezeu în condiții similare (Exodul 19:8; 24:3; Deuteronomul 5:27), dar care și-a uitat promisiunile înainte să le termine de rostit (Exodul 32). Astfel, prin intermediul retoricii, Iosua vrea să îi conștientizeze pe israeliți de câteva lucruri. În primul rând, de faptul că decizia de a-L sluji pe Dumnezeu este una serioasă. Aceasta va trebui să modeleze întreaga națiune în conformitate cu revelația lui Dumnezeu. Binecuvântările asumării acestui obiectiv sunt evidente, dar și consecințele neascultării trebuie pe deplin înțelese. Iertarea păcatelor nu este un drept inalienabil al omenirii, ci o minune a harului divin. În al doilea rând, decizia de a-L sluji pe Dumnezeu trebuie luată de bunăvoie, nu să fie ceva impus de un lider, nici măcar de Iosua. În al treilea rând, israeliții trebuie să realizeze că oamenii nu îi pot sluji lui Dumnezeu prin propriile lor forțe. Slujirea lui Dumnezeu nu se realizează printr-o aderare mecanică la stipulațiile legământului, ci printr-o relație personală cu Domnul mântuitor (compară cu Exodul 20:1,2; Deuteronomul 5:6,7).

Pericolele idolatriei

4. De ce crezi că a fost nevoie ca Iosua să repete, în Iosua 24:22-24, apelul adresat israeliților de a scoate idolii din mijlocul lor?

Iosua 24:22-24

²² Iosua a zis poporului: „Voi sunteți martori împotriva voastră înșivă că ați ales pe Domnul, ca să-I slujiți.” Ei au răspuns: „Suntem martori!”

²³ „Scoateți, dar, dumnezeii străini care sunt în mijlocul vostru și întoarceți-vă inima spre Domnul, Dumnezeul lui Israel.”

²⁴ Și poporul a zis lui Iosua: „Noi vom sluji Domnului Dumnezeului nostru și vom asculta glasul Lui.”

Amenințarea idolatriei nu este una teoretică. Anterior, pe câmpiile Moabului, într-un context similar, Moise le ceruse israeliților să ia aceeași decizie (Deuteronomul 30:19,20). Zeii avuți în vedere acum nu sunt cei din Egipt sau cei de dincolo de râu, ci se găsesc „în mijlocul [lor]”. De aceea, Iosua cere poporului să își întoarcă inima spre Domnul. Termenul ebraic folosit aici, *natah*, înseamnă „a întinde”, „a îndoi”. Acesta descrie un Dumnezeu de la care se așteaptă să Se aplece și să asculte rugăciunile (2 Împărați 19:16; Psalmii 31:2,3; Daniel 9:18) și este în același timp atitudinea pe care profeții o cer mai târziu de la poporul Israel (Isaia 55:3; Ieremia 7:24). Este folosit pentru a indica apostazia lui Solomon atunci când inima lui s-a îndreptat spre dumnezei străini (1 Împărați 11:2,4,9). Inima umană păcătoasă nu are tendința naturală de a se apleca și de a asculta vocea lui Dumnezeu. Este nevoie de decizii conștiente din partea noastră pentru a o înclina spre împlinirea voinței lui Dumnezeu.

Răspunsul israeliților înseamnă literal: „Vom asculta glasul Lui.” Această expresie subliniază aspectul relațional al ascultării. Israeliților nu li se cere să urmeze în mod sistematic reguli lipsite de viață. Legământul presupune o relație vie cu Domnul, care nu poate fi exprimată pe deplin prin simple reglementări. Religia poporului Israel nu era menită să fie legalistă, ci o conversație constantă, în credință și dragoste, cu un Salvator sfânt și îndurător.

Chiar și după promisiunea în trei părți a poporului de a-I sluji Domnului, fapt care implică, așa cum a poruncit Iosua, îndepărtarea zeilor străini din mijlocul lor, nu există nicio consemnare că acest lucru s-a întâmplat cu adevărat. Pe parcursul întregii cărți se menționează de obicei împlinirea poruncilor date de Iosua (sau de Moise) ca exemple de ascultare. Lipsa unei astfel de consemnări acum, la finalul cărții, îi lasă apelului lui Iosua un final deschis. Apelul central al cărții de a-I sluji Domnului nu este doar pentru generația lui Iosua, ci și pentru

fiecare nouă generație a poporului lui Dumnezeu care va citi sau va auzi acest mesaj.

De câte ori I-ai promis Domnului că vei face ceva, dar apoi nu ai făcut lucrul acela? De ce nu l-ai făcut? Ce îți spune despre har răspunsul tău?

Final fericit

5. Citește cuvintele de încheiere ale cărții Iosua, scrise de un editor inspirat (Iosua 24:29-33). Cum înfățișează aceste versete nu doar trecutul, viața lui Iosua, cât și viitorul?

Iosua 24:29-33

²⁹ După aceste lucruri, Iosua, fiul lui Nun, robul Domnului, a murit în vârstă de o sută zece ani.

³⁰ L-au înmormântat în ținutul care-i căzuse la împărțire, la Timnat-Serah, pe muntele lui Efraim, la miazănoapte de muntele Gaaș.

³¹ Israel a slujit Domnului în tot timpul vieții lui Iosua și în tot timpul vieții bătrânilor care au trăit după Iosua și care cunoșteau tot ce făcuse Domnul pentru Israel.

³² Oasele lui Iosif, pe care le aduseseră copiii lui Israel din Egipt, au fost îngropate la Sihem, în partea țării pe care o cumpărase Iacov de la fiii lui Hamor, tatăl lui Sihem, cu o sută de chesita, și care a ajuns moștenirea fiilor lui Iosif.

³³ Eleazar, fiul lui Aaron, a murit și a fost îngropat la Ghibeat-Fineas, care fusese dat fiului său Fineas, pe muntele lui Efraim.

Epilogul care relatează moartea lui Iosua și a lui Eleazar, marele-preot, încheie sobru cartea Iosua. Prin faptul că relatează în același timp îngroparea lui Iosua, îngroparea lui Eleazar și îngroparea osemintelor lui Iosif, autorul creează un contrast între viața din afara țării și începutul vieții în țară. Nu mai este nevoie să rătăcească. Nu mai trebuie să care cu ei rămășițele pământești ale conducătorilor. Patriarhii și-au îngropat rudele într-o peșteră (Geneza 23:13,19; 25:9,10), pe un teren cumpărat la Sihem (Geneza 33:19). Acum națiunea își îngroapă liderii pe teritoriul propriei moșteniri, având astfel un sentiment al permanenței. Promisiunile făcute patriarhilor s-au împlinit. Credincioșia lui Iahve este firul istoric ce leagă trecutul de prezentul și viitorul poporului Israel.

Întrucât leagă întreaga narațiune de o istorisire mai amplă din trecut, ultimele paragrafe ale cărții deschid și calea pentru viitor. Fostul arhiepiscop de Canterbury, lordul George Cary, într-o cuvântare susținută la Biserica Sfânta Treime din Shrewsbury, a declarat că Biserica Anglicană a fost „la o generație distanță de dispariție”.

De fapt, biserica este întotdeauna la o generație distanță de dispariție, și așa a fost și în cazul poporului lui Dumnezeu din Vechiul Testament. Un mare capitol din istoria poporului Israel se încheie. Viitorul acestuia depinde de răspunsurile pe

care le va da la numeroasele întrebări legate de viitor. Vor fi israeliții loiali Domnului? Vor fi capabili să continue misiunea neterminată de a stăpâni întreaga țară? Vor reuși să se alipească de Iahve și să nu se poticnească în închinarea la idoli? O generație sub conducerea lui Iosua a fost credincioasă Domnului, dar va menține generația următoare aceeași direcție spirituală trasată de marele ei conducător? Citind cartea Iosua, fiecare generație viitoare a poporului lui Dumnezeu trebuie să răspundă la aceleași întrebări. Succesul lor depinde de răspunsurile pe care le oferă în viața de zi cu zi și de modul în care se raportează la adevărurile moștenite.

Iosua, la fel ca Pavel, a „luptat lupta cea bună” (2 Timotei 4:7). Care a fost cheia succesului lui Iosua? Ce decizii trebuie să iei astăzi pentru a ajunge la aceeași siguranță a mântuirii?

2 Timotei 4:7

⁷ M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alergarea, am păzit credința.

Un gând de încheiere

Suplimentar: Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, cap. 49

„În mulțimea care a ieșit din Egipt se aflau mulți închinători la idoli; atât de mare este puterea obișnuinței, încât această practică a continuat parțial în secret, chiar și după stabilirea în Canaan. Iosua era conștient de acest rău în rândul israeliților și a perceput clar pericolele aferente. El dorea cu ardoare să vadă o reformă profundă în rândul evreilor. Știa că, dacă nu va lua o decizie fermă de a-I sluji Domnului din toată inima, poporul va continua să se îndepărteze din ce în ce mai mult de El. [...] Deși o parte a poporului era alcătuită din închinători spirituali, mulți erau simpli formalisti; slujirea lor nu era entuziastă sau serioasă. Unii erau idolatri în adâncul inimii, dar le era rușine să recunoască acest lucru” (Ellen G. White, în *Semnele timpului*, 19 mai 1881).

„Acest legământ solemn a fost consemnat în cartea legii, pentru a fi păstrat cu sfințenie. Iosua a așezat apoi o piatră mare sub un stejar de lângă sanctuarul Domnului. [...] Aici Iosua declară categoric că instrucțiunile și avertismentele pe care le-a dat poporului nu erau cuvintele lui, ci cuvintele lui Dumnezeu. Această piatră măreață avea să stea mărturie pentru generațiile următoare în favoarea evenimentului pe care trebuia să îl evoce și avea să fie un martor împotriva poporului, în cazul în care acesta ar mai fi căzut vreodată în idolatrie” (Ellen G. White, în *Semnele timpului*, 26 mai 1881).

Zilnic: 1 Samuel 6 – 12; Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, cap. 58

1. Ce au făcut oamenii la Mițpa în ziua postului?
2. Cum au motivat israeliții cererea pentru un împărat?
3. Unde era ascuns Saul când a ieșit la sorți să fie împărat?
4. Pentru ce dorea Samuel să judece poporul înaintea Domnului?
5. Ce nu a încetat niciodată în decursul veacurilor?